

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om pas til danske statsborgere [af Hanne Reintoft m. fl.].

Lovforslaget (nr. 111) findes i tillæg A. sp. 2157, fremsættelsen i tidenden sp. 3016.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Justitsministeren (Nathalie Lind):

Bestemmerne om gebyr for udstedelse af pas er senest ændret i foråret 1971, og under folketingsforhandlingen dengang overvejede man bl. a. lempelser med hensyn til pasgebyret for særlige befolkningsgrupper, herunder pensionister.

Min forgænger, hr. Knud Thestrup, fremhævede som justitsminister, at sådanne særegener ville medføre en forøgelse af pasadministrationen, fordi man skulle konstatere, om en ansøger opfylder betingelserne for gebyrfritagelse eller nedsættelse, og endvidere var der spørgsmål i forbindelse med kontrol og regnskabsføring. Særordninger ville således komme i strid med bestræbelserne for at rationalisere politiets arbejde. Skulle der indføres særordninger, måtte man af disse grunde anbefale, at de alene blev knyttet til den pågældendes alder, fødselsdatoen skal jo alligevel dokumenteres i forbindelse med pasudstedelse.

På denne baggrund nåede man frem til de nugældende regler, hvorefter gebyret for pas til personer, der er fyldt 18 år, men ikke 67 år er 75 kr., og gebyret for pas til personer

over 67 år er 25 kr. Samtidig ophævede man en dispensationsregel om gebyrfrie pas til uformuende netop for at få den mest enkle administration.

Det er således kun 3 år siden folketetinget har overvejet det spørgsmål, der er rejst med det foreliggende lovforslag, og folketetinget kom som resultat af sine overvejelser til de regler, som nu gælder.

Spørgsmålet kan naturligvis drøftes igen i udvalget, men jeg må understrege, at der vil være mange problemer forbundet med det lovforslag, der er fremsat, og at jeg ikke vil kunne acceptere ordninger, som vil komme alvorligt i strid med bestræbelserne for at gøre administrationen af pasudstedelsen så enkel som muligt.

Inge Fischer Møller (S):

Socialdemokratiet har ikke tænkt sig umiddelbart at give tilslutning til det af kommunisterne fremsatte lovforslag vedrørende en ændring af lov om pas til danske statsborgere.

Når vi ikke umiddelbart er positivt indstillet, hænger det ikke sammen med, at vi ikke ønsker gode forhold for pensionisterne. Det hænger sammen med, at vi ønsker, at pensionisterne skal have tilskud i form af rede penge, så de selv kan disponere. Jeg vil derfor slutte med at sige, at socialdemokratiet i denne forbindelse ser hen til en kommende pensionsreform. Vi mener, det er dér, spørgsmålet hører hjemme.

Gede (FP):

Må jeg sige, at efter fru Hanne Reintofts smukke og sande ord om indkomstskattevanviddet kan jeg næsten ikke nænne at gå imod det lovforslag, der er kommet, men jeg må altså gøre det, for det er igen noget lapperi, som ikke hjælper noget, heller ikke løser noget og savner en saglig begrundelse. All right, fredag eftermiddag er sat af til sådan noget, men jeg mener alligevel, det er beklageligt, at det kommer.

Men jeg kan da give fru Hanne Reintoft det gode råd, at næste fredag kunne hun

[Gede.]

f. eks. foreslå, at udgiften til pas for uddannelsessøgende blev sat ned, og næste fredag igen kunne man tage enlige forsørgere, eller hvad med ruinerede trusseredere? Der er masser af muligheder, så vi kan få mange fredage til at gå på denne måde.

Jeg vil sige det sådan, at hvis fru Hanne Reintoft endelig ønskede at gavne pensionisters udenlandsrejser, har jeg et virkelig godt forslag, nemlig at man ophæver SAS' monopol.

Mette Madsen (V):

I en tid, hvor den voksende administration i høj grad er i offentlighedens og derfor også i folketingets søgelys, skal man tænke sig meget grundigt om, før man piller ved en regel, der for kort tid siden er vedtaget netop som en forenkling af administrationen på et bestemt område.

Som justitsministeren her i dag har gjort rede for, har spørgsmålet om lempelser i pasgebyret for særlige befolkningsgrupper været genstand for debat her i tinget så sent som i 1971. Den ordning, man da nåede frem til, har altså nu virket i 3 år, og fra venstre vil vi da godt være med til at se på i udvalget, hvorledes disse regler har virket, og hvor megen ekstra administration det vil medføre, hvis undtagelsesbestemmelserne i loven om pasudstedelse skal udvides til også at omfatte de grupper, der er nævnt i fru Hanne Reintofts lovforslag. Men som sagt er vi meget betænkelige, hver gang der kommer et forslag, der skal medføre mere administration.

Overgaard Nielsen (RV):

Rent umiddelbart lyder det jo besnærende at ændre ordene „personer over 67 år“ til ordet „pensionister“, for man kan godt sige, at de burde ligestilles. Men det er vel næppe spørgsmålet her, for som justitsministeren pegede på, betyder en sådan ændring en ganske betydelig forøgelse af pasadministrationen.

Jeg går ud fra, at dette lovforslag skal i udvalg, og dér kunne det være ganske interessant at få at vide, hvilken forøgelse af administrationen dette forslags gennemførelse ville medføre.

Man kan måske sige, at den ændring, der blev gennemført i 1971, at personer over 67

år skulle give et mindre gebyr, var en slags social foranstaltning. Men det er igen dette med at lave sociale foranstaltninger på kryds og tværs af vores lovgivning, der gør det hele besværligt, uoverskueligt og i virkeligheden uretfærdigt. Man sætter ustandselig skel mellem befolkningsgrupperne, og til sidst kan vi herinde ikke — og administrationen rundt omkring langt mindre — finde ud af det.

Ved sidste behandling af et forslag om gebyrer, gik, jeg tror det var hr. Poul Dam, ind for, at man simpelt hen afskaffede disse gebyrer, for når staten kræver pas, for at man kan rejse ud og ind af landet, burde den ikke tage noget for det. Jeg er ikke sikker på, jeg vil gå med så langt, men i hvert fald er pasgebyret, selv om det er på 75 kr., ikke større, end at jeg tror, at de mennesker, der har brug for at komme ind og ud af landet, også har råd til at betale. Spørgsmålet er altså, om vi skal ændre „personer over 67 år“ til „pensionister“, eller om vi skal afskaffe forskellen i gebyrer.

Adam Møller (KF):

Som det er fremhævet både af ministeren og af flere foregående ordførere, er det ikke ret længe siden, folketinget drøftede paslovgivningen og gebyrerne for udstedelse af pas. Vi gjorde det dengang ret grundigt, og vi havde også det aspekt med i det, som er berørt i det foreliggende lovforslag.

Det konservative folkeparti skal da ikke modsætte sig, at vi tager den drøftelse én gang til i udvalget, men jeg kan ikke stille i udsigt, at vi for vores vedkommende vil komme til et andet resultat, end vi kom til sidste gang. Jeg tror ikke, det er hensigtsmæssigt med en række forskellige særordninger, og det foreliggende lovforslag hører jo så udpræget hjemme i småtingsafdelingen. Et pas gælder, så vidt jeg husker, for 10 år ad gangen, og den besparelse, som en gennemførelse af fru Hanne Reintofts forslag ville betyde, ville være mindre end 10 øre om ugen for de pågældende. Det er dog vist i vore dage med de cigaretpriser og andet, vi har, en overkommelig udgift, så man behøver vist ikke af den grund at indføre et nyt stort administrationsapparat for at skelne imellem forskellige ansøgere om et pas. Man kan nok sige, at vi skelner ved 67 års grænsen nu, men da et pas altid skal inde-

[Adam Møller.]

holde oplysning om den pågældendes alder, er det jo en kontrol, der er uhyre nem at gennemføre; den kan gennemføres ved selve udstedelsen af passet uden andre undersøgelser end dem, der er i forvejen. Men her vil man altså indføre noget nyt, og det konservative folkeparti mener ikke at kunne medvirke til gennemførelse af dette lovforslag.

Poul Boeg (CD):

Dette lovforslag har ikke fået nogen særlig positiv modtagelse eller blid behandling i de forrige indlæg, og derfor synes jeg, det kunne være naturligt at begynde med lige at udtrykke en anerkendelse af de humane og sociale synspunkter, der tydeligvis ligger bagved dette lovforslag, som også betyder, at vi i og for sig ser på dette forslag med en vis sympati.

Men når det er sagt, kommer som modstykke til dette alt det, som både den ærede justitsminister og mange andre ordførere har været inde på med de administrative betænkeligheder og også det forhold, at den nugældende regel for ret så få år siden er indført, og at man dengang fandt, at dette var den bedste og den rigtige ordening. Disse hensyn må naturligvis afvejes. Der er ingen grund til, at jeg uddyber de administrative betænkeligheder. Jeg kan ganske slutte mig til, hvad andre, senest den konservative ordfører, i så henseende har sagt.

Vi går naturligvis positivt ind i et udvalgsarbejde om sagen, men vi kan ikke på forhånd give tilsagn om nogen tilslutning.

Poul Dam (SF):

Det er efter min mening et nydeligt lille lovforslag, der her foreligger fra Danmarks kommunistiske parti. Hvis jeg troede, det var et parlamentarisk udtryk, ville jeg kalde det et nuttet forslag. Det drejer sig om en forholdsvis lille gruppe mennesker, og det er rigtigt, som justitsministeren sagde, at vi drøftede hele dette spørgsmål i udvalget i 1970-71-samlingen. Vi vil gerne være med til at støtte det, for det er klart, at der er en forskelsbehandling mellem invalidepensionister og folkepensionister på dette område.

Men det er jo et udtryk for en temmelig håbløs revisionisme at ville lave disse små-

ændringer i systemet, disse lapperier på senkapitalismen, som Danmarks kommunistiske parti er eksperter i. Det eneste fornuftige er naturligvis, som vi foreslog i 1971, og som fru Hanne Reintoft også dengang stemte for, helt at afskaffe gebyret på disse urimelige pas, som Danmark belemrer sine borgere med. For resten håber vi så, hvis dette lovforslag bliver gennemført, at vi kan få nogen til at hjælpe os med at afskaffe gebyrerne for visum til de lande, der stadig væk opretholder visumtvang over for danske statsborgere, i hvert fald sådan, at folkepensionister og invalidepensionister slipper for dem.

Bracher (KrF):

Jeg vil da sige, at vi fra kristeligt folkepartis side godt kunne have sympati for dette lovforslag. Jeg ved personlig, hvor meget det betyder for invalidepensionister at komme ud at rejse. På den anden side har jeg så meget kendskab til disse rejser, at jeg ikke har indtryk af, at det, at de skal skaffe sig et pas, før de rejser, har nogen større betydning for dem. Jeg tror ikke, det er særlig vanskeligt for dem at skaffe denne lille sum, som de jo kun skal af med én gang for alle.

Med trods sympatien vil vi nok være noget tilbageholdende, når det gælder gennemførelse af lovforslaget. Vi har hørt fra ministerens side, at sådanne særordninger bliver dyre, og jeg tror også, det vil betyde en forøget administration, så rent umiddelbart vil vi nok være lidt tilbageholdende med vor sympati, men vi vil gerne se på det med velvilje i udvalget.

Mølgaard (DR):

Justitsministerens ord om — inden for justitsministeriets område har man jo angst over for administration — at administrationen af denne ordening vil blive betydelig, har gjort et vist indtryk på retsforbundets gruppe. Vi vil med interesse imødesee en nærmere redegørelse herom, inden vi tager endelig stilling til det fremsatte lovforslag.

Jeg troede egentlig som udgangspunkt, at invalidepensionistgruppen var ret klart afgrænset, hvorfor administrationen også måtte forekomme overkommelig. Velvilje over for ligestillingsprincippet i dette lovfors-

[Mølgaard.]

slag, ligestillingsprincippet mellem de forskellige pensionistgrupper, er til stede i retsforbundsgruppen.

Ordføreren for forslagsstillerne (Hanne Rein-toft) (DKP):

Jeg skal da være den første til at erkende, at det er et lovforslag, der hører til i småtingsafdelingen, og jeg havde vel egentlig også selv tænkt mig at stille det som et spørgsmål til ministeren, da vi egentlig synes, det var en lille nem ændring i pasloven, der kunne få en let gang gennem tinget.

Når jeg rejser dette spørgsmål, er det sandelig ikke, fordi jeg lægger op til en diskussion om en pensionsreform og om lapperier. Jeg tror, vi mere end noget andet ønsker en pensionsreform, og til socialdemokratiet kan man i den anledning kun sige, at der har været tid nok til at gennemføre den, ligesom man kunne have lavet en ordentlig paslov.

Når jeg rejser det, er det slet ikke med nogle store idealistiske forestillinger, det er bare ud fra et vist kendskab til hverdagen. Det foregår nemlig på den måde, at for de invalide- og enkepensionister, der skal f. eks. på de behandlingsrejser, som både Københavns kommune og amtet sender dem på, skriver vi et pænt brev til den sociale forvaltning, og de forelægger det for det sociale udvalg, der holder møde om det. De bevilger hver gang de 75 kr., og så går det tilbage til sagsbehandleren og derfra tilbage til hospitalet, så hvis fremskridtspartiet har så meget imod papirusseri, var der et lille enkelt lovforslag her, der i al almindelighed ville gøre administrationen lettere, fordi politiet kunne se, at det var en pensionist og så færdig, i stedet for at der skal beskæftiges 7-8 mennesker op gennem de sociale forvaltninger med at ordne det.

At det så samtidig irriterer pensionisterne, at man altid gør forskel på dem, har vi lige snakket om ved det foregående forslag. Folk fatter ikke disse indviklede regler, hvor man kan få noget det ene øjeblik og ikke noget det andet øjeblik, og slet ikke, når det f. eks. drejer sig om enkepensionisterne, der får nøjagtig det samme udbetalt i kroner og øre som folkepensionisterne. Det forvirrer folk, det er mere administrativt besværligt, og det er også administrativt dyrere, og derfor havde det — hvis man vidste, hvad det

drejede sig om — måske været lidt lettere at give det en rimelig behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (H. C. Toft):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af postloven [af Juul-Madsen m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 115) findes i tillæg A. sp. 2159, fremsættelsen i tidenden sp. 3019.

Lovforslaget sættes til forhandling.

Ministeren for offentlige arbejder (Damsgaard):

I mit indlæg under første behandling af mit forslag til lov om ændring af postloven besvarede jeg et spørgsmål fra hr. Juul-Madsen om løngirokonti til statsansatte med, at jeg ville ændre den bekendtgørelse, der er sendt ud i forbindelse med loven, således at alene ansatte i post- og telegrafvæsenet har lønkonti i postgirokontoret.

Såvel jeg selv som mit parti var imod den ændring af lovgivningen, som gennemførtes af den forrige regering, og som åbnede muligheder for løngirokonti for alle statsansatte med lånemulighed i postgirokontoret. Men uanset at jeg var imod lovgivningen, mener jeg ikke, det er ønskeligt at ændre netop vedtagne lovforslag, specielt når hensigten kan nås ved at ændre bekendtgørelsen.

I det foreliggende forslag foreslås ophævelse såvel af lovens § 2, stk. 2, om løngirokonti som stk. 3 om statens brug af postgiro ved betalinger. Som jeg også nævnte i mit svar til hr. Juul-Madsen under første behandling den 21. februar 1974 af forslag til lov om ændring af postloven, har det været min hensigt at bibeholde bestemmelserne om løngirokonti til ansatte i post- og telegrafvæsenet. I forbindelse med en centrali-